

A.19. A feltételes szabadságra bocsátás; a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése; a büntetés végrehajtását kizáró okok

Vázlat
Záróvizsga-felkészítő konzultáció Büntetőjog
c. tárgyból
Jogász alapszak
Miskolc, 2016.

Feltételes szabadságra bocsátás

38. § (1) Határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a **bíróság az ítéletében** megállapítja a feltételes szabadságra **bocsátás legkorábbi időpontját**, vagy - a (4) bekezdésben meghatározott esetekben - azt, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége **kizárt**.

(2) Ha a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem kizárt, annak legkorábbi időpontja

a) **a büntetés kétharmad,**

b) **visszaeső esetén háromnegyed**

részének, ***de legkevesebb három hónapnak*** a kitöltését követő nap.

(3) **Öt évet meg nem** haladó szabadságvesztés kiszabása esetén - különös méltánylást érdemlő esetben - a bíróság ítéletében akként rendelkezhet, hogy az elítélt a **büntetés fele részének letöltése után** feltételes szabadságra bocsátható. Ez a rendelkezés **nem** alkalmazható, **ha az elítélt többszörös visszaeső.**

(4) **Nem bocsátható** feltételes szabadságra

a) a többszörös visszaeső, ha a szabadságvesztést fegyház fokozatban kell végrehajtani,

b) az erőszakos többszörös visszaeső,

c) aki a bűncselekményt bünszervezetben követte el,

d) akit olyan szándékos bűncselekmény miatt ítélték szabadságvesztésre, amelyet korábbi, határozott ideig tartó végrehajtandó szabadságvesztésre ítélése után, a végrehajtás befejezése vagy a végrehajthatóság megszűnése előtt követett el.

39. § (1) Határozott ideig tartó szabadságvesztés esetén a feltételes szabadság tartama azonos a szabadságvesztés hátralevő részével, de **legalább egy év**. A 38. § (3) bekezdés alkalmazása esetén a bíróság ítéletében rendelkezhet úgy, hogy a feltételes szabadság tartama legalább egy, legfeljebb három évvel meghosszabbodik.

(2) Ha a szabadságvesztés **hátralevő része egy évnél rövidebb**, és végrehajtását **nem** rendelték el, a büntetést - a feltételes szabadság letelte után - a **hátralevő rész utolsó napjával** kell kitöltöttnek tekinteni.

Feltételei határozott idejű szabadságvesztés esetén:

-Általános eset:

Objektív feltétele (elítelt előélete alapján):

- a büntetés kétharmad részének
- de legalább három hónapnak a kitöltése
- (Ha visszaeső: a háromnegyed rész kitöltését követően)

-Speciális eset:

Objektív feltétel:

- öt évet meg nem haladó szabadságvesztés
- büntetést kiszabó bíróság ítéletében ekként rendelkezik →
- a fokozat nem releváns
- a büntetés felének letöltése

Szubjektív feltétel (áttételes – különös méltánylás):

- „a nem bűnöző beállítottságú elkövetők minél hamarabb vissza-illeszkedhessenek a társadalomba”
- pl.: a bűnösség kisebb foka, az elkövető előélete, megromlott egészségi állapota és a cselekmény méltányolható indoka

Életfogytig tartó szabadságvesztés esetén:

42. § Életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a **bíróság az ítéletében meghatározza** a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét **kizárja**. *(meghatározott bűncselekmények)*

43. § (1) Ha a bíróság életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét nem zárja ki, annak **legkorábbi időpontját legalább huszonöt, legfeljebb negyven évben** állapítja meg. A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját **években** kell meghatározni.

Időtartama:

- azonos a szabadságvesztés hátralevő részével,
- de legalább egy év (39.§ (1)),
- életfogytig tartó szabadságvesztés esetén tizenöt év (43.§ (2))

Feltételes szabadságra bocsátás (**fszb**) speciális szabályai életfogytig tartó szabadságvesztés és az új bűncselekmény miatt kiszabott határozott ideig tartó végrehajtandó szabadságvesztés találkozása esetén:

Az új bűncselekmény elkövetésének időpontja a meghatározó:

- (45. § (1) (2)) a terheltet **az életfogytiglanira ítélet előtt elkövetett** bűncselekmény miatt ítélik határozott tartamú végrehajtandó szabadságvesztésre
  - újabb elítélésre az életfogytig tartó szabadságvesztés tényleges végrehajtása alatt [**→ fszb legkorábbi időpontját elhalasztja az új szv (azaz a határozott tartamú végrehajtandó szabadságvesztés) időtartamáig**]
  - az abból történő feltételes szabadságra bocsátás próbaideje alatt [**→ fszb-t megszünteti és legkorábbi időpontját elhalasztja az új szv időtartamáig**]
- (45. § (3), (4)) a terheltet az **életfogytiglani végrehajtása alatt elkövetett** bűncselekmény miatt ítélik határozott tartamú szabadságvesztésre
  - újabb elítélés az életfogytig tartó szabadságvesztés tényleges végrehajtása alatt [**→ fszb legkorábbi időpontját elhalasztja az új szv időtartamáig, DE min.5, max. 20 év közötti időtartamra**]
  - az abból történő feltételes szabadságra bocsátás próbaideje alatt [**→ fszb-t megszünteti és legkorábbi időpontját elhalasztja az új szv időtartamáig, DE min.5, max. 20 év közötti időtartamra**]
- (45. § (5)) újabb bűncselekményre **az életfogytiglaniból történő feltételes szabadságra bocsátás ideje alatt** [**→ fszb legkorábbi időpontját elhalasztja az új szv időtartamáig, DE min.5, max. 20 év közötti időtartamra**]

A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése

Feltételes elítélés speciális formája: belga-francia típus

Eltérés az angol eredetű próbára bocsátástól:

- 1) **Próbára bocsátás:** megállapítja a büntetőjogi felelősséget, de eltekint a büntetés kiszabásától; **Végrehajtás felfüggesztése:** megállapítja a büntetőjogi felelősséget, kiszabja a büntetést, de eltekint az azonnali végrehajtástól
- 2) Feltételrendszerében

Közös: generálpreventív jelleg

Feltételei:

- elsősorban *a büntetés típusa és tartama* meghatározó
- az elkövető társadalomra veszélyessége – bűnösségének foka – a próbaidő hossza kapcsán nyer fokozott értékelést
- minimumfeltétel, hogy a büntetés célja így is elérhető legyen

A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése

85. § (1) A két évet meg nem haladó szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető, ha - különösen az elkövető személyi körülményeire figyelemmel - alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető.

(1a) A határzár tiltott átlépése (Btk. 352/A. §), a határzár megrongálása (Btk. 352/B. §), valamint a határzárrel kapcsolatos építési munka akadályozása (Btk. 352/C. §) esetén az öt évet meg nem haladó szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető. **[TANKÖNYV!!]**

(2) A próbaidő tartama - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - egy évtől öt évig terjedhet, de a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb nem lehet. A próbaidőt években, vagy években és hónapokban kell meghatározni.

(2a) A határzár tiltott átlépése (Btk. 352/A. §), a határzár megrongálása (Btk.352/B. §), valamint a határzárrel kapcsolatos építési munka akadályozása (Btk. 352/C. §) esetén a próbaidő tartama két évtől tíz évig terjedhet, de nem lehet rövidebb az ezen bűncselekmények miatt kiszabott kiutasítás tartamánál. **[TANKÖNYV!!]**

A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése

86. § (1) A szabadságvesztés végrehajtása nem függeszthető fel azzal szemben, aki

a) többszörös visszaeső,

b) a bűncselekményt bünszervezetben követte el, vagy

c) a szándékos bűncselekményt a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt vagy felfüggesztésének próbaideje alatt követte el.

(2) Ha az elkövetőn olyan szabadságvesztést hajtanak végre, amely miatt a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását nem lehet elrendelni, akkor a próbaidő a szabadságvesztés tartamával meghosszabbodik.

(3) A (2) bekezdés szerinti rendelkezést a közérdekű munka és pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés esetén is alkalmazni kell.

(4) A (2) és (3) bekezdés esetén a próbaidő tartama az öt évet meghaladhatja.

(5) Ha az elkövetőt többször ítélik próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre, és a szabadságvesztések próbaideje még nem telt el, valamennyi próbaidő párhuzamosan telik.

(6) A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésével egyidejűleg az elkövető pártfogó felügyelet alá helyezhető. Ha az elkövető visszaeső, pártfogó felügyelet alatt áll.

A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése

87. § A felfüggesztett szabadságvesztést végre kell hajtani, ha

- a) a próbaidő alatt megállapítják, hogy a szabadságvesztés végrehajtását a 86. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel,
- b) az elkövetőt a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik, vagy
- c) az elkövető a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegi,
- d) a 60. § (2a) bekezdése alapján kiutasított elkövető a felfüggesztett szabadságvesztés próbaideje alatt Magyarország területére visszatér.

88. § A büntetés végrehajtásának kegyelemből történt felfüggesztése esetén a végrehajtás elrendelésére a felfüggesztett büntetés végrehajtására vonatkozó rendelkezést megfelelően alkalmazni kell.

A büntetés végrehajtását kizáró okok

Szűk körben érvényesül, hiszen jogerős döntést követő történés alapozza meg.

- **Az elítélt halála:**

Természetszerűleg kizárja a büntetés – illetve a fennmaradó része – végrehajthatóságát.

Kivéve: **vagyoni jellegű büntetőjogi szankciók** (pl.: vagyonelkobzás [Btk. 74. § (3) bek.]); oka: az ítélet jogerőre emelkedése *azonnali tulajdonváltozást* eredményez (az intézkedés körébe vont vagyon tulajdonjoga az államra száll)

- **A törvényben meghatározott egyéb okok**

A büntetés végrehajtása *különbéle okok alapján* – *elsősorban a szabadságvesztéshez* kapcsolódva – kizárható; így például

- nem hajtható végre az újabb életfogytig tartó szabadságvesztés, amelyet az elítélttel szemben, korábbi életfogytig tartó szabadságvesztés-büntetésének végrehajtása alatt szabott ki vele szemben a bíróság (Btk. 45. § (8))

- nem hajtható végre a szabadságvesztés, ha az korábban felfüggesztésre került, és a próbaidő eredménnyel telt el (Btk. 85. §)